Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė MINDAUGAS,DOCAITIS
Data: 2026-10-26 21:55:52

Taikus žmonių judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VšĮ „Girių inspekcija“

Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +370 679 34089, el. paštas giriuinspekcija@gmail.com

LT487189900010700257

Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos

El. p. vstt@vstt.lt

PASTABOS IR PASIŪLYMAI DĖL ŠUŠVĖS UPĖS IR JOS APYLINKIŲ GAMTOTVARKOS PLANO

Buveinių apsaugai svarbi teritorija LTKED0025; TAIS Nr. 26-13257

2026 m. spalio 26 d. Nr. GI-2026-10-26-02

Vilnius

VšĮ „Girių inspekcija“, gindama gyvosios gamtos, biologinės įvairovės ir visuomenės interesą, teikia pastabas dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VSTT) teikiamo derinti buveinių apsaugai svarbios teritorijos „Šušvės upė ir jos apylinkės“ (LTKED0025) gamtotvarkos plano. Pritariame saugomų pievų atkūrimui, tačiau priemonės turi būti tiksliai nukreiptos į šių buveinių gerinimą ir neturi sukelti nepagrįsto brandžių, senų medžių, vertingų miško buveinių ar natūralios upės hidrologijos praradimo.

1. Išsaugoti visus 100 metų ir vyresnius medžius bei medžius su mikrobuveinėmis

Plano 7 punkte numatytas sumedėjusios augalijos šalinimas tvarkymo plotuose, paliekamų medžių poreikį prieš darbus nustatant Direkcijai. Pagal plano lentelę dalis atveriamų tvarkymo plotų apima ir miško žemę. Tačiau brandžių, senų medžių ir juose esančių drevių, lizdų, negyvos medienos struktūrų ekologinės vertės negalima sutapatinti su jaunu savaiminiu pievų apaugimu.

Siūloma formuluotė. *„Įgyvendinant gamtotvarkos priemones, visoje plano teritorijoje nekertami ir kitaip nešalinami brandūs, taip pat 100 metų ir vyresni medžiai, taip pat, nepriklausomai nuo amžiaus, drevėti, lizdaviečių, stambių negyvos medienos elementų ar kitų mikrobuveinių turintys medžiai. Prieš darbus vietoje inventorizuojami ir pažymimi išsaugomi medžiai; pievų atvėrimas savaime nelaikomas šių medžių šalinimo pagrindu.“* Amžiaus riba čia siūloma kaip papildomas plano apsaugos reikalavimas, ne kaip esama įstatymo norma.

2. Konkretinti apsaugą 9180 ir 91E0 miško buveinėse

Projekte nurodoma, kad 9180 ir 91E0 buveinėse aktyvus tvarkymas neplanuojamas, tačiau leidžiami *„specialieji kirtimai, reikalingi buveinių gerai būklei palaikyti“*. Tokia išimtis be aiškių kriterijų gali būti taikoma per plačiai; plane numatytas sumedėjusios augalijos šalinimas taip pat turėtų būti atskirtas nuo miško buveinių tvarkymo.

Siūloma formuluotė. *„9180 ir 91E0 buveinėse medžių šalinimo darbai neatliekami, išskyrus konkrečia buveinės būklės išvada, natūra atliktu patikrinimu ir kompetentingos institucijos motyvuotu sprendimu pagrįstas būtinas apsaugos priemones, kurios nepablogina saugomų buveinių būklės. Paliekama negyva mediena ir mikrobuveinių medžiai.“*

Papildomai siūlome Plano II skyriaus 7 punkto 1.1–1.2 priemonių aprašyme sakinį apie Direkcijos atliekamą vietos įvertinimą išdėstyti taip:

„Prieš įgyvendinant sumedėjusios augalijos šalinimo priemones, Direkcija įvertina situaciją natūroje ir nustato, kuriuos medžius bei krūmus būtina pašalinti, o kuriuos išsaugoti. Pievų atvėrimo plotuose, kurie patenka į miško žemę arba ribojasi su miško buveinėmis, privaloma dokumentuoti esamas gamtines vertybes, įskaitant Europos Bendrijos svarbos miško buveines, kertines miško buveines, brandžius medžius ir mikrobuveinių medžius. Nustačius tokias vertybes, darbų ribos ir būdai patikslinami taip, kad jos nebūtų pažeistos ar sunaikintos.“

3. Įvertinti bebrų poveikį ir išsaugoti natūralų vandens režimą

Plane pagrindinis dėmesys skiriamas atvirų buveinių atkūrimui, bet nėra atskiro bebrų suformuotų užtvankų, užmirkimo ir kitų hidrologinių pokyčių vertinimo.

Siūloma papildyti nuostata. *„Prieš numatant vandens režimą keičiančius darbus, įskaitant bebrų užtvankų ardymą ar populiacijos reguliavimą, teritorijoje įvertinamas faktinis bebrų buvimas, jų sukuriamų šlapynių ekologinis poveikis ir alternatyvos. Natūralus vandens sulaikymas išsaugomas, jei jis dera su saugomų buveinių tikslais. Užtvankų ardymas ar bebrų gausos reguliavimas motyvuojamas tik nustačius konkrečią grėsmę žmonių saugumui.“*

4. Patikslinti buveinių, kertinių miško buveinių ir tvarkymo ribų duomenis

Plano 1 lentelėje pateikiamos saugomos gamtinės vertybės ir jų apsaugos tikslai. Prašome nurodyti, kokiais inventorizacijos duomenimis remtasi rengiant planą, ar jie buvo sutikrinti su Geoportal.lt skelbiamais, įskaitant ir ministro parašu nepatvirtintais 2011–2014 m. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių inventorizacijos duomenimis. Taip pat prašome paaiškinti, ar planuojamų darbų vietose buveinių tipai, ribos ir faktinė būklė buvo patikrinti natūroje, ar darbų ribos sutikrintos su inventorizuotais Europos Bendrijos svarbos ir kertinių miško buveinių plotais. Jei dalis duomenų nebuvo naudojama arba nustatyti nesutapimai, prašome nurodyti priežastis

Prašome kiekvieną pastabą įvertinti atskirai, nurodyti, į kurias atsižvelgta, o atmestų pastabų atveju – pateikti konkrečius motyvus. Teisėkūros pagrindų įstatymo (2012-09-18 Nr. XI-2220) 9 straipsnio 5 dalies nuostatos numato pareigą įvertinti pasiūlymus, o 17 straipsnio 4 dalyje numatomas derinimo išvadų viešinimas TAIS. Prašome šį raštą prijungti prie TAIS Nr. 26-13257 projekto derinimo medžiagos ir viešai paskelbti pastabų įvertinimą, o atsakymą bei derinimo rezultatus atsiųsti ir el. paštu.

Primename Orhuso konvencijoje įtvirtintą visuomenės dalyvavimo priimant su aplinka susijusius sprendimus principą, ypač jos 7 straipsnį dėl planų ir programų. Suinteresuotos visuomenės pastabos turi būti vertinamos iki galutinio sprendimo, o sprendimų motyvai – prieinami visuomenei.

Pagarbiai,

VšĮ „Girių inspekcija“

Vadovas Mindaugas Docaitis